

אנליזה 1 למורים - פתרון תרגיל 3

פתרון שאלה 1

לכל אחד מהסדרות הבאות מצאו את הגבול והוכיחו לפי ההגדרה שאכן הסדרה מתכנסת לאותו גבול:

$$א. \quad a_n = \frac{2n + (-1)^n}{n}$$

פתרון:

נחשב את הגבול:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{2n + (-1)^n}{n} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{2n}{n} + \frac{(-1)^n}{n} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(2 + \frac{(-1)^n}{n} \right) = 2$$

נוכיח לפי ההגדרה שזה אכן הגבול:

$$\text{יהי } \varepsilon > 0 \text{ ונרצה להראות שקיים } n_0 \text{ כך שלכל } n \geq n_0 \text{ מתקיים: } \left| \frac{2n + (-1)^n}{n} - 2 \right| < \varepsilon$$

$$\text{נשים לי כן: } \left| \frac{2n + (-1)^n}{n} - 2 \right| = \left| \frac{2n}{n} + \frac{(-1)^n}{n} - 2 \right| = \left| 2 + \frac{(-1)^n}{n} - 2 \right| = \left| \frac{(-1)^n}{n} \right| = \frac{1}{n}$$

$$\text{ולכן: } \left| \frac{2n + (-1)^n}{n} - 2 \right| < \varepsilon \Leftrightarrow \frac{1}{n} < \varepsilon$$

נבחר $n_0 > \frac{1}{\varepsilon}$ ואכן יתקיים כי לכל $n \geq n_0$ מתקיים:

$$\left| \frac{2n + (-1)^n}{n} - 2 \right| = \frac{1}{n} \leq \frac{1}{n_0} < \varepsilon$$

$$ב. \quad a_n = \frac{5n}{n^2 + 3n + 1}$$

פתרון:

נחשב את הגבול:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{5n}{n^2 + 3n + 1} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n^2 \left(\frac{5}{n} \right)}{n^2 \left(1 + \frac{3}{n} + \frac{1}{n^2} \right)} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{\left(\frac{5}{n} \right)}{\left(1 + \frac{3}{n} + \frac{1}{n^2} \right)} \right) = \frac{0}{1} = 0$$

נוכיח לפי ההגדרה שזה אכן הגבול:

יהי $\varepsilon > 0$ ונרצה להראות שקיים n_0 כך שלכל $n \geq n_0$ מתקיים: $\left| \frac{5n}{n^2+3n+1} - 0 \right| < \varepsilon$

$$\left| \frac{5n}{n^2+3n+1} - 0 \right| = \left| \frac{5n}{n^2+3n+1} \right| < \left| \frac{5n}{n^2} \right| = \left| \frac{5}{n} \right| = \frac{5}{n}$$

$$\left| \frac{5n}{n^2+3n+1} - 0 \right| < \varepsilon \Leftrightarrow \frac{5}{n} < \varepsilon$$

נבחר $n_0 > \frac{5}{\varepsilon}$ ואכן יתקיים כי לכל $n \geq n_0$ מתקיים:

$$\left| \frac{5n}{n^2+3n+1} - 0 \right| < \frac{5}{n} \leq \frac{5}{n_0} < \varepsilon$$

$$a_n = \frac{n^2-1}{n^2+1} \quad \text{ג.}$$

פתרון:

נחשב את הגבול:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n^2-1}{n^2+1} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n^2 \left(1 - \frac{1}{n^2} \right)}{n^2 \left(1 + \frac{1}{n^2} \right)} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{\left(1 - \frac{1}{n^2} \right)}{\left(1 + \frac{1}{n^2} \right)} \right) = \frac{1}{1} = 1$$

נוכיח לפי ההגדרה שזה אכן הגבול:

יהי $\varepsilon > 0$ ונרצה להראות שקיים n_0 כך שלכל $n \geq n_0$ מתקיים: $\left| \frac{n^2-1}{n^2+1} - 1 \right| < \varepsilon$

$$\left| \frac{n^2-1}{n^2+1} - 1 \right| < \left| \frac{n^2-1}{n^2} - 1 \right| = \left| \frac{n^2}{n^2} - \frac{1}{n^2} - 1 \right| = \left| 1 - \frac{1}{n^2} - 1 \right| = \frac{1}{n^2}$$

$$\left| \frac{n^2-1}{n^2+1} - 1 \right| < \frac{1}{n^2} < \varepsilon \Leftrightarrow \frac{1}{\sqrt{\varepsilon}} < n$$

נבחר $n_0 > \frac{1}{\sqrt{\varepsilon}}$ ואכן יתקיים כי לכל $n \geq n_0$ מתקיים:

$$\left| \frac{n^2-1}{n^2+1} - 1 \right| < \frac{1}{n^2} \leq \frac{1}{n_0^2} < \varepsilon$$

שאלה 2

חשבו את הגבולות הבאים:

$$a_n = \sqrt{3n^2 + 1} - \sqrt{5n} \quad .א$$

פתרון

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} (\sqrt{3n^2 + 1} - \sqrt{5n}) &= \\ \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{(\sqrt{3n^2 + 1} - \sqrt{5n})(\sqrt{3n^2 + 1} + \sqrt{5n})}{\sqrt{3n^2 + 1} + \sqrt{5n}} \right) &= \\ \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{3n^2 + 1 - 5n}{\sqrt{3n^2 + 1} + \sqrt{5n}} \right) &= \\ \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n^2 \left(3 + \frac{1}{n^2} - \frac{5}{n} \right)}{\sqrt{n^4 \left(\frac{3}{n^2} + \frac{1}{n^4} \right)} + \sqrt{n^4 \left(\frac{5}{n^3} \right)}} \right) &= \\ \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n^2 \left(3 + \frac{1}{n^2} - \frac{5}{n} \right)}{n^2 \left(\sqrt{\left(\frac{3}{n^2} + \frac{1}{n^4} \right)} + \sqrt{\left(\frac{5}{n^3} \right)} \right)} \right) &= \\ \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{\left(3 + \frac{1}{n^2} - \frac{5}{n} \right)}{\sqrt{\left(\frac{3}{n^2} + \frac{1}{n^4} \right)} + \sqrt{\left(\frac{5}{n^3} \right)}} \right) &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{3}{0} \right) = \infty \end{aligned}$$

$$a_n = \sqrt{\frac{5n^3 - 1}{-n^2 + 5n^3}} \quad \text{ב.}$$

פתרון

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{5n^3 - 1}{-n^2 + 5n^3} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n^3 \left(5 - \frac{1}{n^3} \right)}{n^3 \left(\frac{-1}{n} + 5 \right)} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{5 - \frac{1}{n^3}}{\frac{-1}{n} + 5} \right) = \frac{5}{5} = 1$$

$$a_n = \frac{4^{2n}}{5^{n-1} \cdot 8^n} \quad \text{ג.}$$

פתרון

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{4^{2n}}{5^{n-1} \cdot 8^n} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{4^{n-1} \cdot 4^n \cdot 4}{5^{n-1} \cdot 8^n} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\left(\frac{4}{5} \right)^{n-1} \cdot \left(\frac{4}{8} \right)^n \cdot 4 \right) = 0 \cdot 0 \cdot 4 = 0$$

שאלה 3

הוכיחו/הפריכו את הטענות הבאות:

א. אם $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = L$ וגם $a_n > 10$ לכל n טבעי אזי $L > 10$

פתרון

הפרכה: הסדרה $a_n = 10 + \frac{1}{n}$ מקיימת $a_n > 10$ לכל $n \in \mathbb{N}$, אבל מתכנסת לגבול $L = 10$:

אכן, בהינתן $\varepsilon > 0$, ניקח $n_0 > \frac{1}{\varepsilon}$ ואז לכל $n \geq n_0$ מתקיים:

$$|a_n - 10| = \left| 10 + \frac{1}{n} - 10 \right| = \frac{1}{n} \leq \frac{1}{n_0} < \varepsilon$$

ב. אם $\lim_{n \rightarrow \infty} (a_n)^2 = L > 0$ אז $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \sqrt{L}$

פתרון

הפרכה: הסדרה $a_n = (-1)^n$ מקיימת $a_n^2 = (-1)^{2n} = 1$ לכן $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n^2 = 1$ אולם הסדרה a_n כלל לא מתכנסת.